Lieta Nr.C04176513

Nr.C-0489-14/17

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā **2014.gada 17.martā**

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas

tiesnese G.Freimane

ar tiesas sēdes sekretāri L.Meldriņu

piedaloties prasītājas AS /Nosaukums A/ pārstāvei /pers.G/ un atbildētāja /persona B/ pārstāvim /pers.V/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /persona B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS /Nosaukums A/ (turpmāk - prasītāja) pārstāve 2013.gada 28.februārī Rīgas apgabaltiesā cēla prasību, vēlāk to precizējot, pret /persona B/ (turpmāk - atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā un tā precizējumos norādīts tālāk minētais pamatojums.

Saskaņā ar 2005.gada 17.novembrī starp AS /Nosaukums B/ (pēc nosaukuma maiņas - AS /Nosaukums A/) un atbildētāju noslēgto kredīta līgumu /numurs/atbildētājam tika izsniegts kredīts EUR 132 000 jeb Ls 92 770,13 ar kredīta atmaksas termiņu līdz 2025.gada 16.novembrim un ar procentu likmi EUR sešu mēnešu EURIBOR un papildus procentu likme 1,9% gadā.

Atbilstoši 2006.gada 31.janvāra grozījumiem Nr.1 kredīta līgumā samazināta bankas papildus likme.

2009.gada 29.maijā noslēgti kredīta līguma grozījumi Nr.2, saskaņā ar kuriem puses vienojās, ka papildus procentu likme ir 3% gadā, bet ar 2010.gada 16.februāra grozījumiem Nr.3 kredīta līgumā noteikts, ka kredīta atmaksas beigu termiņš ir 2026.gada 16.novembris. Tāpat starp pusēm 2010.gada 21.maijā noslēgti kredīta līguma grozījumi Nr.4.

No kredīta līguma izrietošo saistību nodrošināšanai 2005.gada 17.novembrī starp pusēm noslēgts ķīlas līgums, saskaņā ar kuru atbildētājs par labu prasītājai ieķīlāja nekustamo īpašumu /adrese A/.

Prasītāja savas saistības ir izpildījusi, 2005.gada 1.decembrī atbildētājam izsniedzot kredītu EUR 132 000, savukārt atbildētājs nav veicis kredīta pamatsummas un procentu maksājumus saskaņā ar kredīta līgumu un maksājumu grafiku.

Tā kā atbildētājs no 2011.gada 30.maija kavēja aizdevuma pamatsummas maksājumus un no 2010.gada 30.aprīļa - procentu maksājumus, tad prasītāja izmantoja kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktā noteiktās tiesības un 2011.gada 9.novembrī no kredīta līguma atkāpās.

No kredīta līguma izrietošās saistības atbildētājs nav izpildījis, līdz ar to kopējais parāds ir EUR 142 636,02, ko veido pamatparāds EUR 114 724,79, procenti par kredīta izmantošanu EUR 13 509,73 un līgumsods EUR 14 401,50, ko prasītāja ir samazinājusi.

Saskaņā ar 2004.gada 20.augusta starp AS/Nosaukums B/ (pēc nosaukuma maiņas - AS /Nosaukums A/) un atbildētāju noslēgto kredīta līgumu /numurs/atbildētājam tika izsniegts kredīts USD 325 128,91 jeb Ls 176 544,99 ar kredīta atmaksas termiņu līdz 2029.gada 19.augustam un ar procentu likmi USD sešu mēnešu LIBOR un papildus procentu likmi 2% gadā.

Atbilstoši 2005.gada 2.septembra grozījumiem Nr.1 kredīta līgumā puses vienojās mainīt piešķirtā kredīta valūtu no USD uz EUR, nosakot, ka neatmaksātā kredīta summa ir EUR 255 172,77, ar mainīgo procentu likmi EUR 6 mēnešu un nemainīgo procentu likmi 1,5% gadā.

2009.gada 29.maijā noslēgti grozījumi Nr.2 kredīta līgumā, pusēm vienojoties, ka mainīgā procentu likme ir 1,5% gadā, bet ar 2010.gada 16.februāra kredīta līguma grozījumiem Nr.3 kredīta atmaksas beigu termiņš noteikts 2030.gada 19.augusts. Tāpat starp pusēm 2010.gada 21.maijā noslēgti grozījumi Nr.4 kredīta līgumā.

No kredīta līguma izrietošo saistību nodrošināšanai 2004.gada 20.augusta starp pusēm noslēgts ķīlas līgums, saskaņā ar kuru atbildētājs par labu prasītājai ieķīlāja nekustamo īpašumu /adrese A/.

Prasītāja savas saistības ir izpildījusi, 2005.gada 2.septembrī atbildētājam izsniedzot kredītu EUR 255 172,77, savukārt atbildētājs nav veicis aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumus saskaņā ar kredīta līgumu un maksājumu grafiku.

Tā kā atbildētājs no 2011.gada 30.maija kavēja aizdevuma pamatsummas maksājumus un no 2010.gada 30.aprīļa - procentu maksājumus, tad prasītāja izmantoja kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktā noteiktās tiesības un 2011.gada 9.novembrī no kredīta līguma atkāpās.

No kredīta līguma izrietošās saistības atbildētājs nav izpildījis, līdz ar to kopējais parāds ir EUR 283 186,90, ko veido neatmaksātā kredīta summa EUR 233 150, procenti par kredīta izmantošanu EUR 26 721,90 un līgumsods EUR 23 315, ko prasītāja ir samazinājusi.

Tā kā atbildētājs pārdeva ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/, par EUR 300 000, tad daļa naudas līdzekļu EUR 233 150 tika novirzīti kredīta līguma Nr.162/04K00 pamatsummas dzēšanai un EUR 2 670, 95 procentu daļas dzēšanai.

Savukārt atmaksāto naudas līdzekļu atlikums EUR 64 179,05 tika novirzīts kredīta līguma/numurs/pamatsummas daļas dzēšanai.

Līdz ar to atbildētāja parādsaistības pēc ķīlas realizācijas kopsummā ir EUR 72 322,17 (Ls 50 828,31):

- 2004.gada 20.augusta kredīta līguma /numurs/parādu veido procenti par kredīta lietošanu EUR 11 603,81 par laika posmu no 2010.gada 31.jūlija līdz 2011.gada 31.oktobrim un līgumsods EUR 1 378,53 par laika posmu no 2010.gada 2.jūnija līdz 2011.gada 1.novembrim.

- 2005.gada 17.novembra kredīta līguma /numurs/parādu veido pamatparāds EUR 50 545,74, procenti par kredīta izmantošanu EUR 7 607,12 par laika posmu no 2010.gada 31.marta līdz 2011.gada 31.oktobrim un līgumsods EUR 1 186,97 par laika posmu no 2010.gada 22.jūnija līdz 2011.gada 1.novembrim.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja parādu kopsummā EUR 72 322,17 (Ls 50 828,31), kas sastāv no aizdevuma pamatsummas EUR 50 545,74 (Ls 35 523,75), procentiem par aizdevuma lietošanu EUR 19 210,92 (Ls 13 501,51) un līgumsoda EUR 2 565,51 (Ls 1 803,05), kā arī lūgusi prasītājai noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatsummas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 5., 1278., 1280., 1290., 1309., 1316., 1587., 1589., 1651., 1652., 1716., 1717., 1720., 1722., 153., 1754., 1755., 1756., 1757., 1764., 1765., 1934., 1943., 1946.pantu.

Par prasību saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, jo viņš ar prasītājas piekrišanu ir atsavinājis ieķīlāto nekustamo īpašumu, kā arī ar banku uzsācis sarunas par parāda samazināšanu un prasības atsaukšanu.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja atbilstoši prasības pieteikumā un tā precizējumos norādītajiem apstākļiem un pamata.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasību par parāda piedziņu atzina pilnā apmērā un paskaidroja, ka pēc ieķīlātā nekustamā īpašuma atsavināšanas parāds pilnā apmērā vēl nav samaksāts, taču atbildētājs pēc sprieduma taisīšanas mēģinās ar banku vienoties par atlikušā parāda samaksas kārtību.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ.

Lietā nepastāv strīds par to, ka 2005.gada 17.novembrī starp prasītāju kā aizdevēju un atbildētāju kā kredītņēmēju noslēgts

kredīta līgums /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja atbildētājam izsniedza aizdevumu EUR 132 000 patēriņa vajadzībām, ar kredīta atmaksas beigu datumu - 2025.gada 16.decembris (l.lp. 13-15).

Puses 2006.gada 31.janvārī vienojās par grozījumiem Nr.1 2005.gada 17.novembra kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem prasītāja samazināja kredīta līguma I daļas 3.2.punktā noteikto bankas papildu likmi (nemainīgo daļu) no 1,9 % gadā uz 1,5% (l.lp. 16).

Puses 2009.gada 29.maijā vienojās par grozījumiem Nr.2 2005.gada 17.novembra kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem kredīta līguma I daļas 3.2.punktā bankas papildu likme noteikta 3% gadā, līdz 2009.gada 30.okrobrim atlikts kredīta pamatsummas maksājums, kā arī kredīta līguma saistību izpilde nodrošināta ar finanšu ķīlu uz visiem kredītņēmēja noguldījumiem (l.lp. 17).

Puses 2010.gada 16.februārī vienojās par grozījumiem Nr.3 2005.gada 17.novembra kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem kredīta atmaksas beigu termiņš noteikts 2026.gada 16.novembris (l.lp. 18).

Tāpat puses 2010.gada 21.maijā vienojās par grozījumiem Nr.4 2005.gada 17.novembra kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem grozīts kredīta līguma I daļas 14.punkts (l.lp. 19).

Kredīta līguma saistību izpildes nodrošināšanai 2005.gada 17.novembrī starp prasītāju kā ķīlas ņēmēju un atbildētāju kā ķīlas devēju noslēgts ķīlas līgums /numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājs par labu prasītājai ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ (l.lp. 20).

Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka 2004.gada 20.augustā starp prasītāju kā aizdevēju un atbildētāju kā kredītņēmēju noslēgts kredīta līgums /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja atbildētājam izsniedza aizdevumu USD 325 128,91 nekustamā īpašuma /adrese A/ iegādei, ar kredīta atmaksas beigu datumu – 2029.gada 19.augusts (l.lp. 21-25).

Puses 2005.gada 2.septembrī vienojās par grozījumiem Nr.1 2004.gada 20.augusta kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem banka konvertē kredītņēmējam izsniegto un bankai neatmaksāto kredīta daļu USD 318 583,20 no ASV dolāriem uz eiro pēc bankas noteiktā valūtas maiņas kursa, tādējādi neatmaksātā kredīta daļa ir EUR 255 172,77. Tāpat banka samazina kredītņēmējam noteikto gada procentu likmi (l.lp. 27).

Puses 2009.gada 29.maijā vienojās par grozījumiem Nr.2 2004.gada 20.augusta kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem palielināta noteiktā nemainīgā procentu likme no 1,5% līdz 3% gadā, atlikti kredīta pamatsummas maksājumi līdz 2009.gada 30.oktobrim, kā arī kredīta saistības nodrošinātas ar finanšu ķīlu uz visiem kredītņēmēja noguldījumiem (l.lp. 28).

Puses 2010.gada 16.februārī vienojās par grozījumiem Nr.3 2004.gada 20.augusta kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem galīgais kredīta atmaksas termiņš noteikts 2030.gada 19.augusts (l.lp. 29).

Tāpat puses 2010.gada 21.maijā vienojās par grozījumiem Nr.4 2004.gada 20.augusta kredīta līgumā /numurs/, saskaņā ar kuriem grozīti kredīta līguma I daļas 8.punkts un līgums papildināts ar 11.3.punktu (l.lp. 31).

Kredīta līguma saistību izpildes nodrošināšanai 2005.gada 17.novembrī starp prasītāju kā ķīlas ņēmēju un atbildētāju kā ķīlas devēju noslēgts ķīlas līgums /numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājs par labu prasītājai ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ (l.lp. 20).

Kredīta līguma saistību izpildes nodrošināšanai 2004.gada 20.augustā starp prasītāju kā ķīlas ņēmēju un atbildētāju kā ķīlas devēju noslēgts ķīlas līgums /numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājs par labu prasītājai ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ (l.lp. 31-32).

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka pušu saistības vērtējamas, pamatojoties uz 2005.gada 17.novembrī u n 2004.gada 20.augustā starp pusēm noslēgto kredīta līgumu un to grozījumu nosacījumiem, jo šos līgumus un to grozījumus neviena no pusēm nav apstrīdējusi un puses ir piekritušas un uzņēmušās tādus līgumus un to grozījumus pildīt.

Tā kā Civillikuma 3.pants nosaka, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā, tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies, tad tiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā piemērojamas tās Civillikuma normas, kuras bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tādējādi tiesa atzīst, ka ar minētajiem kredīta līgumiem un tā grozījumiem pierādītas prasītājas tiesības prasīt no atbildētāja kredīta līgumu un to grozījumu izpildi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Tā kā atbildētāja pārstāvis prasību atzina pilnībā un atbilstoši Civilprocesa likuma 164.panta pirmās daļas noteikumiem šo faktu ar parakstu apliecināja tiesas sēdes protokola pielikumā, tad tiesa konkrētajā gadījumā spriedumā norāda tikai tiesību normas, pamatojoties uz kurām prasība apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.panta noteikumiem aizdevējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punkta noteikumiem procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Atbilstoši Civillikuma 1717.pantam līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt nevien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1765.panta ceturto daļu procenti aprēķināmi tikai no pašu kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu.

Tiesa ņem vērā judikatūrā norādīto, t.i., Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644 atzīts, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesiski atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Konstatēts, ka prasītāja no abiem kredīta līgumiem atkāpās 2011.gada 9.novembrī, līdz ar to procenti par kredīta lietošanu aprēķināti par laika posmu līdz 2011.gada 31.oktobrim, savukārt līgumsods - līdz 2011.gada 1.novembrim.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītāja šajā lietā ir samaksājusi tiesas izdevumus - valsts nodevu par prasības pieteikumu EUR 5 858,96 (Ls 4 117,70) (l.lp. 4) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) EUR 4,70 (Ls 3,30) (l.lp. 5).

Tā kā prasība apmierināta par kopējā parāda EUR 83 705,14 (Ls 58 828,31) piedziņu, tad no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli prasības apmierinātajai daļai, t.i., EUR 1 152,63 (Ls 810,07).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

AS /Nosaukums A/ prasību pret /persona B/ par parāda piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /persona B/,/personas kods/, par labu AS /Nosaukums A/, /reģistrācijas numurs/, parāda pamatsummu EUR 50 545,74 (piecdesmit tūkstoši pieci simti četrdesmit pieci *euro* un 74 centi) (Ls 35 523,75), procentus par kredīta lietošanu EUR 19 210,92 (deviņpadsmit tūkstoši divi simti desmit *euro* un 92 centi) (Ls 13 501,51) par laika posmu no 2010.gada 31.marta līdz 2011.gada 31.oktobrim, līgumsodu EUR 2 565,51 (divi tūkstoši pieci simti sešdesmit pieci *euro* un 51 cents) (Ls 1 803,05) par laika posmu no 2010.gada 2.jūnija līdz 2011.gada 1.novembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 1 152,63 (viens tūkstotis viens simts piecdesmit divi *euro* un 63 centi) (Ls 810,07), kopā EUR 73 474,80 (septiņdesmit trīs tūkstoši četri simti septiņdesmit četri *euro* un 80 centi) (Ls 51 638,38).

Noteikt AS /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /persona B/ likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās kredīta pamatsummas EUR 50 545,74 (Ls 35 523,75).

Noteikt /persona B/sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienu termiņu no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, t.i., 2014.gada 28.marta, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā.

Tiesnese G.Freimane